

**УНІВЕРСИТЕТ УШИНСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ, СПОРТУ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ**

**КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА
СПОРТИВНИХ ДИСЦИПЛІН**

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ,
СПОРТУ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ**

**МАТЕРІАЛИ VII МІЖНАРОДНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
17-18 жовтня 2023 року**

Одеса
Букаєв Вадим Вікторович
2023

УДК 370.15+371.302.81+613
С916

*Друкується згідно з рішенням Вченої ради Державного закладу
“Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського”*

Протокол № 4 від 26 жовтня 2023 р.

Джуринський П. Б. доктор педагогічних наук, професор – голова оргкомітету;
Дразіна Є. В. кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, завідувач кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін Університету Ушинського, заступник – голови оргкомітету;
Башавець Н. А. доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін Університету Ушинського;
Р. Урбан, професор, Голова вченої ради Інституту фізичної культури Щецинського університету (Польща);
М. Крету, професор, факультет фізичного виховання та спорту, Університет Пітешті (Румунія);
Афтімічук О. Є. доктор педагогічних наук, професор. ДУФВіС (м. Кишинів, Молодова);
Ігнатенко С. О. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін Університету Ушинського;
Дроздова К. В. кандидат педагогічних наук.

Рецензенти:

Соколова Ганна Борисівна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри дефектології та фізичної реабілітації, в. о. директора навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту та реабілітації

Пільова Світлана Георгіївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної культури і спорту, Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку

Сучасні проблеми фізичного виховання, спорту та здоров'я людини :
С916 матеріали VII інтернет-конференції. м. Одеса, 17-18 жовтня 2023 р.
Одеса. : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2023. 192 с.

У збірнику матеріалів конференції розглянуті всебічні аспекти організації занять з фізичного виховання, спорту і здоров'я людини.

At the conference proceedings are considered comprehensive aspects of physical education and sports.

УДК 370.15+371.302.81+613.7

© Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», 2023

Література

1. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 141 с.
2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
3. Христова Т. Є. Інформаційно-структурна модель фізичного статусу здоров'я. Науково-методичні основи використання інформаційних технологій в галузі фізичної культури і спорту: збірник. наук. праць. Харків: ХДАФК, 2019. Вип. 3. С. 112-115.
4. Христова Т. Є., Ребар І. В., Старостенко В. О. Педагогічні умови підвищення рівня професійної компетентності вчителя фізичної культури. Інноваційна педагогіка. 2020. Вип. 20. Т. 3. С. 118-122.

СУТНІСТЬ ПОНЯТЬ «ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧА КОМПЕТЕНТНІСТЬ» ТА «ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

Гаврилюк А. П.

Володимирський педагогічний фаховий коледж імені Агатангела Кримського
Волинської обласної ради (Україна)

Анотація. В роботі проаналізовано поняття «здоров'язберігаюча компетентність» та «здоров'язберігаючі освітні технології» для використання на заняттях фізичною культурою.

Актуальність. У сучасному світі здоров'язберігаюча поведінка стає дедалі актуальнішою, адже суспільство починає розуміти важливість того, що будь-яку хворобу краще попередити, аніж лікувати її наслідки. Створення здорової країни та формування здоров'язберігаючого потенціалу стають дуже актуальними, особливо для молоді, адже через 10-20 років вони стануть індикаторами здоров'я суспільства. Навчання, у свою чергу, має допомогти здобувачам освіти визначити життєві пріоритети, сформувати ціннісне ставлення до власного здоров'я, надати необхідні засоби і методи для забезпечення всіх складових здоров'я.

Тому **мета** даного дослідження – визначити сутність понять «здоров'язберігаюча компетентність» та «здоров'язберігаючі освітні технології».

Для досягнення мети роботи було використано метод теоретичного аналізу та узагальнення літературних і документальних джерел.

Виклад основного матеріалу. У Конституції України життя і здоров'я людини визначено однією з найвищих соціальних цінностей. Відповідно до Основного Закону держава зобов'язується забезпечити повну реалізацію цієї цінності та сприяти вирішенню завдання виховання здорового покоління, оскільки стан продуктивних сил країни, інтелектуальний, духовний та

економічний потенціал, фундаментальні розвиток суспільства, залежить насамперед від нього.

Основні підходи до збереження та зміцнення здоров'я відображено в різних документах, зокрема Законі України «Про освіту» (2017) [5].

Сучасні виклики зумовлюють розробку концепції, що декларує необхідність збереження цінностей людини, індивідуальних підходів, гуманного виховання та створення такого освітнього середовища, що сприяло б визначенню життєвих пріоритетів, формуванню ціннісного ставлення до власного здоров'я, озброєння здобувачів освіти необхідними засобами й методами, що забезпечують усі складники здоров'я.

Одним із головних завдань сучасного освітнього середовища є формування здоров'язберігаючих компетентностей.

У науковому дискурсі існує багато способів визначення сутності поняття «здоров'язберігаючі компетентності».

Зокрема, Н. Башавець трактує досліджуваний феномен як здатність особистості здійснювати здоров'язберігаючу діяльність на високому рівні та рефлексивно, спираючись на глибоке розуміння збереження та зміцнення здоров'я, а також вільно оволодівати ними. Здоров'язберігаюча діяльність і пов'язані з нею здібності супроводжуються переконанням у важливості організації власних здоров'язбережувальних заходів [1, с. 121].

В науковому дискурсі є чимало підходів до визначення основних категорій здоров'я людини, однак, найчастіше виділяють три його види, а саме: фізичне, психічне і моральне.

Дієвим засобом формування здоров'язберігаючих компетентностей здобувачів освіти є здоров'язберігаючі технології.

У педагогічних джерелах поняття «технологія» використовують як:

- 1) синонім до понять «методика» чи «форма організації навчання»;
- 2) сукупність методів, засобів і форм, що використовуються в конкретній педагогічній системі;
- 3) комплекс взаємопов'язаних методів і процесів, що спрямовані на досягнення запланованого результату [4].

Ми вважаємо, що останнє значення найкраще розкриває основний зміст поняття «технологія».

Поняття «здоров'язбережувальні технології» об'єднує різні сфери діяльності закладів освіти з метою формування, охорони та зміцнення здоров'я здобувачів освіти.

Як зазначають Н. Ленартович та Г. Бондар, під здоров'язберігаючими технологіями слід розуміти побудову послідовності чинників, що сприяють попередженню руйнування здоров'я при одночасному створенні системи його збереження [3].

Впровадження здоров'язберігаючих освітніх технологій безпосередньо пов'язане з використанням широкого спектру медичних (лікувально-оздоровчих, фізкультурно-оздоровчих, медико-гігієнічних), соціальних, екологічних, а також технологій забезпечення безпеки життєдіяльності [2, с. 11].

Разом з тим, на сучасному етапі в закладах освіти активно впроваджуються різні види здоров'язбережувальних технології з метою формування здоров'язбережувальних компетентностей.

Висновки. Формування здоров'язбережувальних компетентностей є одним із ключових напрямків реалізації освітніх реформ. Здоров'язберігаюча компетентність – це сукупність знань, умінь, установок і ціннісних орієнтацій, спрямованих на збереження свого здоров'я та здоров'я оточуючих. Під здоров'язберігаючими освітніми технологіями доцільно розуміти побудову послідовності чинників, що сприяють попередженню руйнування здоров'я при одночасному створенні системи його збереження.

Література

1. Башавець Н. А. Здоров'язбережувальна компетентність майбутнього фахівця як основа його культури. *Наука і освіта*, 2013. № 1-2. С. 120-121.
2. Єременко О. Є. Використання здоров'язберігаючих технологій на уроках фізичної культури та в позаурочний час: педагогічний досвід. Фастів. 2015. 64 с.
3. Ленартович Н. А., Бондар Г. А. Здоров'язбережувальні технології в системі роботи класного керівника як один із методів реалізації виховання ціннісного ставлення до себе: метод. посібник. Вінниця. 2015. 63 с.
4. Сисоєва С. О. Педагогічні технології: коротка характеристика сутнісних ознак. *Педагогічний процес: теорія та практика*, 2006. Вип. 2. С. 127-131.
5. Закон України про освіту. URL : <https://osvita.ua/legislation/law/2231/> (дата звернення 08.10.2023.)